

Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей

Лицар краси, совісті і честі

До 80-річчя від дня народження В. С. Близнеця

Київ 2013

Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей

Лицар краси, совісті і честі

До 80-річчя від дня народження В. С. Близнеця

*Інформаційний бібліографічний список
для організаторів дитячого читання*

Київ 2013

ББК 91.9:83
Л 65
УДК 016:82

Лицар краси, совісті і честі : до 80-річчя від дня народж. В. С. Близнеця : інформ. бібліогр. список для організаторів дит. читання / Нац. б-ка України для дітей ; уклад. Н. І. Турчин. — К., 2013. — 16 с.

Укладач Н. І. Турчин.
Літературний редактор Н. М. Кійко.
Відповідальна за випуск А. С. Кобзаренко.

*Мов той фантастичний, дарований уявою,
звук павутички бринить у нашій літературі
Близнецеве, хай і не вельми гучне,
але по-справжньому талановите слово.*

Олесь Гончар

Віктор Семенович Близнець — обдарований прозаїк 60-70-х років минулого століття, визнаний майстер поетичної прози, автор неперевершених творів про дітей і для дітей. Як людина цільна й безкомпромісно совісна він мав моральне право писати для юного покоління, тому що глибоко і самовіддано любив дітей і розумів їхню душу. Він був щирим, наділеним гострою чутливістю до будь-якої фальші й неправди, вразливістю і дитячою беззахисністю у повсякденному житті. Тому й зумів сказати своє, Близнецеве, талановите слово про дитину, яка вперше досліджує найчарівніший і найзагадковіший світ, вперше пізнає любов та кривду, вчиться відстоювати добро й перемагати зло, вперше виховує в собі людську гідність. Його письменницький талант особливий — він умів радіти життю, умів творити власний світ, у якому живуть Краса, Совість і Казка.

Народився Віктор Семенович 10 квітня 1933 року в селянській родині. Про дату своєї появи на світ та деякі факти з дитинства письменник іронічно розповідає в «Автобіографії». В цьому є творі описує неймовірну вбогість і водночас красу рідного села, розкриває свої духовні корені та літературні впливи. Мала батьківщина митця — село Володимирівка на Кіровоградщині. Як неодноразово зізнавався письменник, для нього найдорожчим було «оте дитинство, обпалене війною», «важке, просте й зрозуміле», «той нелукавий світ», в якому він рано змужнів, загартувався холодом, голодом, горем від утрат близьких людей та страхом перед смертю.

Найбільший вплив на письменника мав батько. Для нього він був живою історією з усім минулим, сучасним і прийдешнім. Малим хлопчиком Близнець дуже любив зимові вечори, коли батько починав розповідати... «Він був для нас першою книгою, першою школою, відкривав для нас землю батьків, її родильні муки і весільні торжества», — так, уже ставши митцем, оцінить Віктор Близнець найдорожчу людину — Семена Хомича.

Змалку малий Вітько тягнувся до знань. Тільки-но він пішов до школи, як почалася війна. Проте коли закінчилося воєнне лихоліття, хлопець продовжив навчання. В школі тоді ж не було книжок, зошитів, олівців. Пізніше згадував, як його мама Килина Тихонівна, сільська вчителька, фарбувала крохмалем газету і з пам'яті відтворювала сторінку букваря, бо в цілому селі не збереглося жодного. А ввечері ця газета знову фарбувалась, і писалися на ній літери, склади. Навчався Віктор Близнець спочатку у Володимирівці, потім була школа в сусідній Першотравенці. А з 1949 року продовжував освіту у снігах Компаніївської середньої школи, яка на той час була єдиною школою в районі, куди за 20-30 км привозили дітей вчитися у 8-10 класи. Віктор був старанним, здібним та допитливим учнем, багато читав і потай пописував вірші. 1952 року закінчує школу із золотою медаллю і вступає на факультет журналістики Київського університету ім. Тараса Шевченка.

В університеті Віктор Близнець навчався блискуче, мав гострий розум, умів розібратися в премудростях філософської науки, володів неабияким почуттям гумору, тому з ним любили спілкуватися. Його однокурсниками були Василь Симоненко, Микола Сом, Тамара Коломієць.

Віктор готувався до літературної праці серйозно, тихо, без галасу, трудився сумлінно й наполегливо. Після закінчення університету спробував працювати за фахом у молодіжних газетах, зокрема, був кореспондентом «Комсомольської правди», завідувачем відділу газети «Комсомольское знамя», завідуючим відділу шкільного життя журналу «Піонерія» (теперішній «Однокласник»), заступником головного редактора видавництва «Молодь». І, цілком зрозуміло, паралельно із повсякденною журналістською роботою знаходив час, аби залишитися наодинці зі своїми думками і творити Літературу з великої літери, як він це розумів.

Одне за одним з-під його мудрого й талановитого пера починають випурхувати оповідання для маленьких читачів — і майже без перерви друкуються в періодиці. До редакції ідуть листи з відгуками дітей, на них звертають пильну увагу поважні критики. У 1962 році побачила світ перша книжечка Віктора Близнеця «Ойойкове гніздо», у видавництві «Веселка», яку і склали написані раніше оповідання для дітей.

Вихід першої збірки надихнув автора-початківця на більші творчі звершення. Віктор Семенович замахнувся на об'ємніший твір. Це була повість-споминів «Паруси над степом» (1965), в якій він відобразив картини зі свого минулого: події другої світової війни та повоєнні лихоліття, які переплелись з людськими долями. Невід'ємним елементом, майже головною дійовою особою, цієї повісті став український степ, який автор змалював дуже чітко і яскраво. Компаніївський степ, його велична чарівність постає перед читачем очима спостережливого підлітка. Саме такий мистецький засіб, зумовлений акцентом на дитяче світосприйняття довілля, закарбовується читачеві, водночас, письменник не вдається до розлогих описів, а невеличкими пейзажними та поетичними штрихами ще більше акцентує увагу на красі і величі степу.

Потім з'являється повість «Землянка» (1966), яка присвячена відродженню понівеченої війною української землі. У степах над Інгулом залишилися тільки пожарища та кілька землянок, де ще жевріє вогник життя. Письменник змальовує нехитрі будні головних героїв твору. Тяжка праця лягає на плечі виснажених голодом жінок, старих і підлітків. Розкриваються характерні риси покоління дітей війни — винахідливість і кмітливість, котрі були вкрай необхідні, щоб вижити у нелюдських умовах. А ще ширі дружні стосунки, перші почуття кохання. Все навколо поступово відроджується, відкривається школа, життя продовжується.

Юний герой наступної повісті письменника «Мовчун» (1971) опиняється у тяжкій ситуації: єдина рідна людина, мати, зрадила пам'яті батька. У творі йдеться про буденні реалії воєнного села, силу і красу високих моральних виявів, а також те дріб'язкове і нище, що проявилось в екстремальній ситуації. Засуджуючи матір, Сашко (головний герой твору) карає її мовчанням, водночас проявляючи успадковану від батька терплячість, доброту, особливу душевну надійність. Його пече сором за неї. Він терпить образи, але неправди не зносить. Втеча з дому — то форма протесту проти зради матері, вияв морального максималізму. У повісті автор використовує певну, але головну деталь: фотографія батька у вишиванці проходить крізь усі найважливіші епізоди як символ народної совісті та честі. З думкою про батька, якого забрала війна, Сашко вирушає в самостійне життя.

Образом мовчуна Сашка В. Близнець започаткував в українській літературі традицію, що продовжилася хоч і в небагатьох, але надзвичайно вартісних творах, де діють маленькі герої, які передчасно дорослішають через воєнне лихоліття. Втрачаючи, по суті, дитинство, вони зберігають найдорожчу якість душі — гідність.

Заслуговує на увагу ще одна повість В. Близнеця «Птиця помсти Сімург» (1979), яку можна назвати «героїчною легендою». Часопростір у творі розширюється ретроспективними вставними розповідями, а особливо — використанням прадавнього міфу про вогняну птицю, яка мститься загарбникам. Повість має цілком реалістичне й навіть автобіографічне кільцеве обрамлення — спогади про воєнне дитинство. Сюжетні лінії композиційно поєднані за принципом «твір у творі». Розповідач пригадує, як в останню окупаційну зиму він та його мати врятували замерзлу до напівсмерті жінку, яка думала, що її сина, прикутого до ліжка, вбито німецьким офіцером. Та дізнавшись, що Павлика врятовано, Тася поспішила до свого села. Після того мандрівні люди розносили по степових селах нові й нові чутки про її сина, який нібито вилікувався і воює з фашистами. Можливо, історія про підлітка-інваліда, який переміг у шаховій грі німецького офіцера, мала реальну основу, хоча розв'язка твору все-таки дещо романтична.

Вище згадані твори — не тільки сторінки з біографії покоління, до якого належав сам автор, а й матеріал до трагічного сюжету українського народу у війні. Герої Близнеця — здебільшого люди здорової народної моралі, які усвідомлюють себе особистостями, їм притаманне глибоке почуття дружби, товариства, любові, нескореності, вони живуть у злагоді зі своєю совістю і з оточуючим світом.

Орієнтуючись на існуючу в українській літературі традицію зображати світ дитини через образи природи, Близнець також наголошує на споконвічній єдності людини з довкіллям, яка є не лише запорукою високої духовності, а й потужною підтримкою у найскрутніші моменти життя. Тому ліричну повість «Звук павутинки» (1970), яка складається з дев'яти новел, письменник і присвячує «трав'яним коникам, хрущам, тихому дощеві, замуленій річечці — найбільшим чудесам світу, які ми відкривасмо в дитинстві». У цій ранковій для людини порі він змальовує тонку, як звук павутинки,

матерію дитячого світовідчуження, знаходить у душі хлопчика Льоньки (героя твору) звучання струни, котра, зміцнівши, обіцяє стати визначальною в характері вже дорослої людини.

Повістар створює правдивий образ дитини з небуденним внутрішнім світом і буйною романтичною уявою. Льонька не має товариства ровесників, він живе вдвох з мамою на майже безлюдному сільському кутку з його природними дивами. Але навіть тут, на цьому невеличкому просторі, життя постає перед зачудованими Льончиними очима в усій красі та багатогранній складності. Дитинство хлопчика автор не обмежує його самодостатністю, а відтворює в усіх природних зв'язках, на межі двох світів — дитячого й дорослого: герой не губить нічого з одного світу й бере все найкраще з іншого.

Доросле життя з його проблемами, болями, переживаннями приходить до Льоньки разом з ученим-атомником Адамом, який не втрапив зв'язку з духовним світом дитинства, тому легко знаходить спільну мову із хлопчиком. Проте радість спілкування була не довгою: вчений під час випробування «штучного сонця» одержав смертельну дозу опромінення й утік від лікарів у село, щоб спокійно померти. Льоньку розраджує в горі чарівна дівчинка з іменем, як звук павутинки, — Ніна, яку він створив своєю буйною фантазією. Вона припливає на човні ніби нізвідки, але завжди із заходу, а це просторовий символ «того світу». Вона начебто здійснює зв'язок між світами живих і мертвих, бо знає все про Адама й узагалі не по літах мудра (це міфологічна іпостась образу) та водночас наділена рисами звичайної дівчинки, і в розмовах з якою до нього приходить мудрість життя.

Поступово Льонька доходить думки, що від нього на землі повинно щось залишитись, як і від кожної людини. Хлопчик не вірить, «щоб люди вмیرали зовсім». Йому імпонують Нініні слова про те, що з добрих людей виростає щось дуже добре — яблуні, бузок, маргаритки, а злі — продовжуються в реп'яхах, кропиві, повзучому лишай.

Майстерно розкриваючи внутрішній світ Льоньки, Віктор Близнець переконливо доводить, що у дітей потрібно обов'язково розвивати любов до природи, вміння спілкуватися з нею, прагнення оберігати її, а не нищити все живе. Високу духовність виявляє маленький герой і у вчинках, котрі за законами психологічної прози

вмотивовує як природний зовнішній вияв душі дитини. Це один з найкращих творів письменника, цікава деталь, написаний він був на рідній землі автора, у батьківській хаті.

Фантастично-казкові сюжети знайшли своє продовження у нових книгах прозаїка: «Женя і Синько» (1974) та «Земля світлячків» (1979), які спонукали до творення в сучасному жорстокому світі добра, виявлення співчуття до ближнього, турботи про його долю. «Женя і Синько» — шкільна повість з казковим героєм, зразок інтелектуальної, психологічної прози, події якої відбуваються в сучасному місті. Головна героїня постає тут як надзвичайно приваблива, духовно висока особистість, хоча й не позбавлена дивацтв, притаманних дітям перехідного віку. Вона намагається виглядати й поводитися, як хлопець, бере участь у хлоп'ячих іграх, має бурхливу фантазію. Автор змальовує все це з доброю усмішкою, поступово розкриваючи силу духу й доброту своєї героїні, її прагнення опікати слабших, любов до природи, відчуття краси. Звичайна київська п'ятикласниця Женя знаходить у підвалі будинку маленького кумедного чортика Синька і забирає його, хворого, додому. Образ чортика Синька надає творові неоміфологічного характеру. Цей кумедний, бешкетливий і водночас мудрий представник «паралельного світу» стає Жені найкращим другом, пояснює їй таємниці тривання життя й духовної спадкоємності, удвох вони створюють проект ідеального міста, де цивілізація і природа гармонійно врівноважені. Побудований у традиційному для української повісті про підлітків ліричному художньо-стильовому ключі, твір Близнеця став помітним і своєрідним творчим явищем у літературному процесі 70-х років ХХ ст.

Повість-казка «Земля світлячків», захоплююча, надзвичайно проста і дохідлива, сповнений пригод, випробувань і звитяги розповідь про лісових чоловічків стовусів і тривусів. Її симпатичні герої, кожен з яких виписаний неповторними штрихами, вступають у бій з темними нападниками, печерним народом, і перемагають. Повість-казка приваблює читача тим, що в ній поєднане реальне і вигадане, дійсність і фантастика, добро і зло, радість і смуток. Герої повісті представляють все розмаїття національних типів українця. Вони виписані настільки точно і об'ємно, що досить легко визначати їхні риси, починаючи із захоплення і закінчуючи індивідуальними

особливостями характеру, що виявляються в поведінці, звичках, улюблених стравах. Казка «Земля світлячків», написана за доби суспільної задухи, відтворює українське життя 1970-х років із його духовністю й бездуховністю, моральністю й аморальністю. Художні аналоги Блиźnieцевим стовусам і тривусам важко знайти в українській літературі для дітей. У 1980 році за повість-казку «Земля Світлячків» Близдець було присуджено премію імені Олександра Копиленка.

Краса праці оспівана в оповіданні «Золота гора до неба» (1980). У його основі, як і в багатьох інших творах, — автобіографічний факт, що подається з неприкритою ліричністю інтонації. Прозаїк глибоко і яскраво розкриває всю бурю почуттів і переживань героя-оповідача, сільського хлопчика Льоньки, коли той разом з дорослими брав участь у важливій справі — скиртуванні соломи на жнивному полі. Показує усвідомлення дитиною себе творцем «золотих гір до неба», виражає незвичайне захоплення від споглядання з висоти скирти рідних пейзажів.

Краю, де в кожній людині починається своя життєва дорога, Близдець присвячує лірично-філософське оповідання «Як народжується стежка». Ось лише два речення з нього: «Живе наша стежка. Ми постаріємо, а вона ще довго житиме і водитиме наших дітей до школи. А потім, як підростуть, і далі у широкий світ життя». І йдучи своєю стежкою, — весняною, літньою, осінньою, зимовою, — кожен має відчувати тонкий, делікатний звук павутинки — голос совісті землі. У цьому — основний сенс творчості Віктора Близдеця.

Цікавила В. Близдеця й історична тематика, яка крім повісті «Древляни» (1968) знайшла місце і в повістях «Партизанська гармата» (1978), «Вибух» (1979) та в єдиному романі «Підземні барикади» (1977).

Останніми роками Близдець готувався до нової роботи, на яку покладав величезні надії. Він задумав історичний роман з часів Київської Русі. Тоді було прочитано десятки книжок з історії і текстології давньоруської літератури, укладено спеціальний словничок лексичних раритетів, які він збирався використати в романі, створюючи мовний колорит далекої епохи. Той роман прочитати нам уже не судилося, написати його Близдець не встиг. Але незадовго до своєї смерті В. Близдець талановито переклав для дітей сучасною українською

мовою літопис «Повість минулих літ», що був надрукований з чудовими гравюрами художника Г. Якутовича у 1980 році видавництвом «Веселка». Це видання було нагороджене срібною медаллю на Міжнародній виставці-ярмарку в Лейпцигу (1982), дипломом ім. Івана Федорова на Всесоюзному конкурсі «Мистецтво книги» у Москві, а також отримало бронзову медаль у конкурсі «Найкраща книга світу» у Лейпцигу (1984).

Віктор Близнець рано пішов із життя. Це сталося після повернення із поїздки до Таджикистану. Там митець почув про Афганістан те, що замовчувала радянська преса, — і жахнувся від кривавої бойні, кричущої несправедливості, страшного лицемірства тогочасних правителів перед усім світом. Не витримало зболене серце, й життєвий шлях митця раптово обірвався в сорок вісім років. Кришталеву чесний, відвертий і безкомпромісний, він пішов із життя. Проживши шевченківський вік, 2 квітня 1981 року відійшов у вічність, сам поставивши крапку у своєму житті.

Інтелігентність природи Близнеця, його совісність, делікатність, вразливість, пам'ять дитинства та внутрішнє усвідомлення, що воно є синонімом до поняття «моральність», визначили магістральну філософську позицію письменника: минуле і теперішнє, майбутнє і вічне перетинаються у точці дитинства, що має властивості загального еквівалента духовності. Близнець звертався до дитинства та отрочтва як до художнього часу, ставлячи перед собою двоєдине надзавдання — ввести юного читача в дорослий світ готовим до життя і дати йому надійний духовний орієнтир, допомогти сформувати гуманні помисли.

Дитяча література 70-х років розвивалася під знаком неписаного правила, за яким вважалося, що читання трагічних творів шкідливе для дитячої психіки. В. Близнець порушив це правило в багатьох своїх творах. Письменник наполегливо культивував трагічний конфлікт в українській літературі для дітей, наголошуючи цим на необхідності говорити з юним читачем про найважливіше — життя і смерть, правду й кривду, любов і ненависть — без присідання й без сентиментального рюмсання.

Творчість Віктора Семеновича Близнеця відзначена літературною премією імені Лесі Українки у 1988 році посмертно за повісті «Звук

павутинки», «Земля світлячків», «Женя і Синько», та інші твори, що ввійшли до двотомника його «Вибраних творів» («Веселка», 1983 рік).

З метою увічнення пам'яті талановитого письменника та виявлення кращих творів для дітей і юнацтва у 2003 році Міжнародний освітній фонд ім. Ярослава Мудрого заснував літературну премію імені Віктора Близнеця «Звук павутики».

Про життя та творчість письменника

Базилевський В. Вольфрамова нить душі / В. Базилевський // Літ. Україна. — 2003. — 10 квіт. — С. 3.

Спогади про В. Близнеця, про особливий стан його душі та світосприйняття. Характеристика повісті «Звук павутики».

Базилевський В. Рицар совісті / В. Базилевський // Близнець В. Хлопчик і тінь / В. Близнець. — К., 1989. — С. 5-18.

Літературна оцінка творчості письменника. Коротка характеристика його творів про дітей війни: «Мовчун», «Птиця помсти Сімурґ» та ін.

Бичко В. Письменник і його книга / В. Бичко // Близнець В. Партизанська гармата / В. Близнець. — К., 1978. — С. 3-6.

Характеристика творів В. Близнеця «Партизанська гармата», «Старий дзвоник», «Землянка».

Більчук М. Віктор Близнець (1933-1981) / М. Більчук // Українські та зарубіжні письменники / М. Більчук. — Т., 2006. — С. 11.

Стисла біографічна довідка.

Віктор Близнець (1933-1981) // Усі письменники і народна творчість. — К., 2007-2008. — С. 33-35.

Біографія письменника та коротка характеристика творів «Женя і Синько» та «Звук павутики».

Віктор Близнець (1933-1981) // Історія української літератури ХХ століття : у 2-х кн. Кн. 2. Ч. 2 (1960-1990-ті роки). — К., 1995. — С. 396-401.

Загальна характеристика творчості письменника.

Буценко О. Чисті плеса творчості : інтерв'ю біля робочого столу / О. Буценко // Література. Діти. Час. 1981. — К., 1981. — С. 37-45.

Останні прижиттєві інтерв'ю письменника, його роздуми про твори зарубіжних та вітчизняних письменників, значення авторської казки та використання фольклору. Особливості стилю письма прозаїка.

Гурбанська А. Вершини Віктора Близнеця : до 70-річчя від дня народж. письм. / А. Гурбанська // Освіта України. — 2003. — 8 квіт. — С. 7.

Загальна характеристика творчості письменника.

Гурбанська А. Віктор Близнець — повістяр : портрет / А. Гурбанська // Сл. і час. — 1999. — № 2. — С. 52-56.

Про творчість письменника. Аналіз крапчих повістей «Звук павутинки», «Мовчу» та ін.

Гурбанська А. Звук павутинки / А. Гурбанська // Дивослово. — 2003. — № 4. — С. 69-73.

Про дитинство письменника. Характеристика його творів: ліричної повісті «Звук павутинки», повісті про підлітків «Женя і Синько» та ін.

Кава В. Мир талантливый и сердечный / В. Кава // Близнец В. Три повести / В. Близнец. — М., 1985. — С. 3-6.

Спогади В. Кави про сердечну дружбу з В. Близнецем та про його твори, присвячені дітям війни: «Паруси над степом», «Землянка».

Кодлюк Я. Віктор Близнець (1933-1981) / Я. Кодлюк, Г. Одинцова // Розповіді про письменників / Я. Кодлюк, Г. Одинцова. — 3-є вид. — Т., 2001. — С. 7-8.

Дитячі роки письменника та особливість його таланту.

Костецький А. Теплий вогник на добру дорогу : Віктор Близнець / А. Костецький // Пригоди славнозвісних книг. — К., 2005. — С. 81-89.

Про значення авторської казки, характеристика творчої спадщини письменника.

Костюченко В. Виховувати громадянина / В. Костюченко // Українська радянська література для дітей / В. Костюченко. — К., 1984. — С. 98-154.

Загальний огляд розвитку української дитячої літератури періоду 70-80 рр. ХХ ст., у тому числі характеристика творчості В. Близнеця.

Костюченко В. Зазимки і весни / В. Костюченко // Літературними стежками / В. Костюченко. — К., 2009. — С. 226-258.

Дослідження історії розвитку української літератури для дітей ХХ ст., у тому числі творчості В. Близнеця.

Ленська С. Образ дітей війни у творах Гр. Тютюнника, В. Близнеця, М. Вінграновського : до Дня Перемоги / С. Ленська // Укр. л-ра в загальноосвіт. шк. — 2009. — № 5. — С. 15-18.

Характеристика творів, у тому числі повістей В. Близнеця «Мовчун» та «Землянка».

Лауреат літературної премії імені Лесі Українки // Друг читача. — 1988. — 25 лют. — С. 8.

Про присудження літературної премії тисьменнику за повісті «Звук павутинки», «Земля світлячків», «Женя і Силько» та інші твори, що ввійшли до двотомника його «Вибраних творів» («Веселка», 1983).

Маковецький В. З чарівної країни дитинства : пам'яті В.С. Близнеця / В. Маковецький // Київ. — 1998. — № 1-2. — С. 129-132.

Спогади В. Маковецького про дружбу з В. Близнецем та загальна характеристика творчості тисьменника.

Мовчун А. Найважливіше в житті — краса, совість і казка : до 75-річчя Віктора Близнеця / А. Мовчун // Почат. шк. — 2008. — № 5. — С. 55-57.

Життєвий та творчий шлях тисьменника.

Мушкетик Ю. До широких обривів / Ю. Мушкетик // Близнець В. Вибрані твори / В. Близнець. — К., 1983. — Т. 1. — С. 5-11.

Огляд творчості прозаїка.

Нестайко В. Щемливо бринітиме «Звук павутинки» : про поет. прозу В. Близнеця // Літ. Україна. — 1993. — 8 квіт. — С. 2.

Спогади про В. Близнеця та неповторність його таланту.

Панченко В. Сила пам'яті : штрихи до портр. В. Близнеця / В. Панченко // Укр. мова і л-ра в шк. — 1982. — № 3. — С. 12-18.

Характеристика історичної прози В. Близнеця («Підземні барикади», «Вибух», «Древляни»), творів, присвячених дітям війни («Мовчун», «Птиця помсти Сімгур»), а також казкових повістей («Звук павутинки», «Земля світлячків», «Женя і Синько»).

Перебийніс П. Загадкова планета Близнеця / П. Перебийніс // Близнець В. Звук павутинки ; Земля світлячків / В. Близнець. — К., 2003. — С. 5-7.

Про автора та його сповнені чудес і відкриттів повісті «Звук павутинки» і «Земля світлячків».

Сидоренко Н. Жанрові модифікації лірико-романтичних повістей про дитинство в українській літературі 60 – 80-х років ХХ ст. / Н. Сидоренко // Сл. і час. — 2011. — № 9. — С. 72-81.

Характеристика творів В. Близнеця «Звук павутинки», «Земля світлячків», «Женя і Синько», «Птиця помсти Сімгур».

Слабошпицький М. Душа і пам'ять : до 70-річчя від дня народж. Віктора Близнеця / М. Слабошпицький // Дивослово. — № 4. — С. 67-69.

Спогади про письменника.

Стаєцька Л. Свіжий подих вітру : вибр. твори В.Близнеця у 2-х т. / Л. Стаєцька // Література. Діти. Час. 1984. — К., 1984. — С. 97-102.

Характеристика творів, що увійшли до двотомника: «Землячка», «Старий дзвоник», «Паруси над степом», «Птиця помсти Сімгур», «Земля світлячків», «Звук павутинки».

Турчин М. Реставрація духу : прочитаймо ще раз повісті В.Близнеця / М. Турчин // Укр. мова і л-ра в шк. — 1992. — № 7-8. — С. 34-36.

Характеристика казкової повісті «Земля світлячків».

Як звук павутинки... : зб. літ.-критич. ст., нарисів про В.Близнеця / упоряд. Р. Близнець ; передм. О. Гончара. — К. : Веселка, 1987. — 300 с. : фотоілюстр.

У збірку увійшли літературно-критичні статті, нариси письменників, літературознавців, педагогів про В. Близнеця, а також його автобіографія та неопубліковані твори.

Ярмиш Ю. Випробування майбутнім / Ю. Ярмиш // Літ. Україна. — 2003. — 10 квіт. — С.3.

Життєвий та творчий шлях письменника.

Сайти в мережі Інтернет

Близнець Віктор Семенович [Електронний ресурс] : [життя та творчість] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [веб-сайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Близнець_Віктор_Семенович. — Назва з екрана.

Віктор Близнець (1933-1981) [Електронний ресурс] : [стисла біографія та творчість прозаїка] // Киевская городская библиотека : [веб-сайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://lib.misto.kiev.ua/UKR/BIOGRAPHY/bliznec.txt>. — Назва з екрана.

Віктор Близнець (1933-1981) [Електронний ресурс] : [біографія, уривки з творів, критичні статті про життя та творчість письменника] // Шкільні твори з української та зарубіжної літератури : [веб-сайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: http://tvory.net.ua/ukrainska_literatura/avtory/bliznec.html. — Назва з екрана.

Ревва Т. Дитячий письменник Віктор Близнець [Електронний ресурс] : [життя та творчість] // Літературно-меморіальний музей І. К. Карпенка-Карого : [веб-сайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://www.karpenkokarymuseum.kr.ua/pkar08-01.html>. — Назва з екрана.

Віктор Семенович Близнець [Електронний ресурс] : [із розділу «Золота колекція дитячої літератури» : рек. покажч. «Природа і людина» : біографічна довідка, основні твори, книги та статті про письменника, ілюстратори, портрети] // Національна бібліотека України для дітей : [веб-сайт]. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://chl.kiev.ua/default.aspx?id=1717>. — Назва з екрана.

Комп'ютерна верстка Н. М. Кійко.
Підписано до друку 25. 02. 2013 р.
Зам. № 5. Тираж 75 прим.

Вул. Баумана, 60, м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87, тел. 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
mail: lib@chl.kiev.ua